

TELEGRAFUL ROMAN.

№ 26.

ANUL X.

Sibiu. 1. Aprilie. 1862.

Телеграфъ есе де доз орі не септемвръ : Жоаи ши Дзмінека. — Президе-раціunea септемвръ Сибиі ла еспедитъра фойей; не афаръ ла ч. р. поше, къ капи гата, prin скрисори франкате, адресате кьтре еспедитър. Президъ президе-раціей пентрз Сибиі есте не ан 7. ф. л. в. а. еар не о жметте де ан 3. ф. л. 50. кр. Пентрчелелте пьрци але Трансилваніей ши пентрз провин-

челе дин Монархія не хп ан 8. ф. л. еар не о жметте де ан 4. ф. л. в. а. Пентрз принч. ши пері стръне не ан 12. ф. л. ан 6. ф. л. в. а. Инсертеле се пьтескъ пентрз дитъіса брѣ къ 7. кр. пьрца къ літере мичі, пентрз а доза брѣ къ 5 1/2 кр. ши пентрз а треіа пенсцире къ 3 1/2 кр. в. а.

Видовдан ши жьрналеле магіаре дн казса мі-трополіей ромънешті.

„Видовдан“ еаръши десвате казса Мітрополіей ромънешті къ привіицъ ла жьрналеле ынгрешті, маі алесъ дн контра лъі „M. Orszag“ зикъндъ :

Де кьндъ аъ диченвтъ дн тиньлз дин ьрмъ а се ворві, къ сьрвіи ши ромъніи аъ а се деспърци дн администраціunea вісерічеаскъ, апоі къ ши ромъніи сь капете Мітрополитълз сь ши конгресъл сьдъ націонал; декъндъ са дъс ла Виена депстаціunea ромънеаскъ къ епископл Ардеалълз Андрей, ка сь а-дъкъ ачеаста доринцъ а ромъніоръ гьвернълз віенезъ ши сь о ащериъ тронълз днпъртьескъ; де атъчй аъ диченвтъ ши жьрналеле магіаре а скьртъна ачеаста казсъ, деслъчидеа дънъ привіреа лор. Кредетъ къ нъ ва фі де пріос деакъ вом а-рѣта пре скьртъ дндрептаріал де каре динъ аминтители жьрналеле магіаре, днтре каре дн казса ачеаста аъ скріс маі мълт „Mag. Ors.“ ши дин ел ши алтеле.

Днтревареа деспре деспърциреа ерархіей дрепт крединціоасе а ромъніор де чеа сьрваскъ се поате приві дин дое пьрци; днтъй се поате днтрева: аъ ромъніи дрептъ ла ачеа че еі казтъ: ши авътаъ еі вреодатъ іерархія лор, а доза: треъне сь лі се ажъте орі дин че привіицъ ажъщереа ачестей доринце?

Жьрналеле поастре саъ декіаратъ че кьдетъшъ поі деспре ачеаста треавъ; ши есте адевър, къ нічй о легьтъръ нъ поате фі таре, деакъ се ціне къ пьтереа. Ши дин ачеаста фьр сь не словозитъ ла кьвтареа дрептърилор історіче ши коніоніче амъ зіоъ сімпла, къ треъне сь ажътъшъ доринца ромъніор, ка еі адекъ сь капете іерархія са, дн сь треъне ши днгржітъ ка къ ачеаста окасіоне сь нъ се пьгъваскъ сьрвіи, шіка сь нъ фіе дн пердере, еі нъ ворлъа овшгиле сале сьвет администраціunea іерархіей ромънешті, дин каре се веде лъминатъ, кьтб есте де ліпс сь се арондэзе де поъ спархіеле ортодоксе дин Бьнатъ.

Жьрналеле магіарешті се интересэзъ де ачеаста казсъ еаръши дин дое пьрци. Че се атинце де ачеа, къ аъ ромъніи дрептъ ла ачеа, че казтъ еі, дн ачеаста днтреваре се алътър еі не лънгъ ромъніи; дн сь пьрцъ днтревареа: каре е пьтереа дела каре аъ ромъніи сь казте днплиреа доринці лоръ?

Прекътб есте ачеаста а доа днтреваре фортеле днсемпътъ атът пентрз ромъніи кьт ши пентрз сьрвіи, е віне ка сь амин-тим, къ опініа генералъ а сьрвілоръ са декіаратъ днтраколо, ка ачеастъ казсъ ромънъ-сьрваскъ се віпъ маі паинте ла компетінца конгресълзі націонал сьрваскъ, ши дн ел сь се дн-делеагъ ромъніи къ сьрвіи днтрепъ, пентрз къ ачесте сьлт афачері че атингъ мълт автономіа вісерічей ортодоксе. Фойле магіаре кьдетъ, къ діета ынгресаскъ есте компетентъ а де-чиде фінал ачеаста казсъ.

Ноі нъ сьнтетъ апликаці а адъче ла дндоіалъ компетінца діетей ынгрешті дн казса ачеаста, ва че е маі мълт — поі цінет къ ачеа че prin коллуделдере се лъкръ днтре ромъніи ши сьрвіи; аре сь капете дн діетъ санкціоне, дн сь кьдетъшъ къ автономіа вісерічей ортодоксе ар фі вьтъматъ, деакъ діета ынгресаскъ фьр аскълтареа конгресълзі націонал сьрваскъ ши фьр децісіонеа лъі ши аспра доринцей сьрвешті ши ромънешті сар словози дн ачеа, ка сь хотъраскъ ачеаста казсъ дънъ привіреа са.

Жьрналеле магіаре арьтъндъ кьдетеле сале дн казса ачеаста, адмонезъ не ромъніи сь фіе модераци ши рьдъторі, ва дн ши кондѣмъ, кьчй аъ ащериъ доринделе сале гьвернълз дн Виена ши прекът еле кьдетъ ла тиньлз непотривіт.

Жьрналеле магіаре ворбіндъ деспре ачеаста казсъ днкеіаръ артікаліи сьі къ ьрмътоареле кьвіипте: Равда-реа маі днделънгатъ ва адъче фьрпте ізвѣцілор пострі ромъніи ши нъ ва фі де ліпс сь кьмпере казса къ пагъва опоратълз попоръ сьрваскъ, каре дънъ форма легалъ ва рьтънеа тотъ деъла презерентъ. Ромъніи а фькьт памі, ка сь сьсципъ дрептъ сьдъ, пьдінъ рьдаре поате адъче тоате, — пречінігареа ши пьрсьіреа формелегалеле поате пъне ла соарте ши ачеа че са кьштігатъ дн трекут.

Пьвлькьндъ ачесте, кьдетъшъ къ еаръши треъне сь арьтъшъ, че кьдетъшъ поі, адекъ къ дн сьрвіи аъ сь спрїжонаскъ, ка се се факъ ачеса, че дорескъ ромъніи, ши че есте казса мълторъ гьлчевірі ши фрекърі днтре еі, дн сь треъне сь пь-зеаскъ, ка prin арондаре сь нъ се пьгъваскъ енархііеле сьрвешті.

Дин тоате ачесте ведетъ къ жьрналеле сьрвешті сьлтъ дн принцип пентрз деспърциреа іерархіей ромънешті де чеа сьр-васкъ, къ еле рекъноскъ дрептъ ромънілор дн ачеаста ді-рекціоне пентрз къ е базат не капоанеле вісерічей поастре е-кьменіче, дн сь нъ се днвоескъ къ форма, кьт сь се факъ а-чеаста деспърцире. Кьчй пьлз ромъніи чер ьн конгресъ деосе-віт, ла каре сь іа парте тоді ромъніи дин Монархія австриакъ, ши дн каре сь ши адеагъ еі мітрополитъ лор ши сь ши днтрок-теаскъ тревіле вісерічеді ши сколаре, апоі сь рьндіаскъ о комісіоне, каре къ асеменеа комісіоне дин партеа конгресъ-лз сьрваскъ сь се днделегъ деспре челе темпорале, прінтіндъ сьрвіи, ка ромъніи сь мергъ ла конгресъл лор, ши аколо сь се консълте ши днделегъ деспре модалітатеа деспърцирей іерар-хіелор, кьчй пьмаі ачестъ дръш есте легал дънъ пьрреса лор.

„Kolosv. Közlöny“ si egal'a indreptatire.

„Kolosvári Közlöny“ aduce in N-rul 37 alu seu unu articulu indreptatu cu distingere in contr'a separatistiloru seu territorialistiloru.

Dupa ce autorulu ne spune ca Ungarii restituindu-le Maies-tatea S'a constitutiunea vechia, au aratatu o mare alipire catra aceast'a, se plange ca centralisatorii austriaci au cautatu ale paralisá aceasta alipire prein contramiscarile natiuniloru con-lacuitore, ceace de si n'ar' fi reusitu, totusi n'ar' fi remasu fo-ра succesu. Pr'in acea staruintia aru fi crescutu pretensiunile natiuniloru sorori, pe cari ne putandu-le indestuli natiunea ma-giara, de orece nu'i s'ar fi datu ocasiune a face aceast'a pre cale constitutionala, a venit in discreditu la celelalte natiuni.

Cu deosebire Magiarii de dineoce de „Királyhágo n'ar fi a-vutu nece odata ocasiune asi esprimá pe cale legala opiniunele loru in privinti'a aceast'a, de orece ei n'ar' fi potutu fi de fatia nece la diet'a d'in Pest'a. Esprimandu'si parerea de reu pentru aceast'a dice mai departe; „totusi si noi am profitatu d'in lup-t'a aceast'a atat'a, ca este necesariu cá se ne intielegemu cu natiunele, cari locuescu aceasta tiera; ca singuri nu suntemu in stare a ne sustiene si ca ele trebuie se ne fia s'ita credin-cioase.“

„Vedi bine“ continua K. K. „acumu nu suntemu in stare a dovedi, ca necesitatea aceast'a a devenitu convingere la nati-unea nostra, dar atata e siguru ca amortial'a in care ne adencira natiunile sorori, nea convinsu, ca in asemenea certe neci odata nu vomu potea ajunge la culmea politiceii noastre, unde se alla murii cei aparatori ai constitutiunei noastre.“

„Ede lipsa dar', ca mai curendu seu mai tardtu se aflamu in fine intre marginile constitutiunei nostre tere-nulu acel'a, pre care se ne potemu sinceru si amicabilé stringe man'a cu conlocuitoarele natiuni.“

In sperantia ca si natiunile conlocuitoare voru fi co-ivinse de necesitatea unei asemeni stringeri de mana, incredintindu-le, ca aceleasi folose le ar' fi capatatu dela magiari cari le au cape-tatu fara voi'a loru si recomandandu-le se nu critizeze pre na-tiunea magiara, fiindca aceast'a implinindu datori'a u-nui adev'eratu cive constitutionalu, sea alipitu langa vechile ei institutiuni, si fiindca numai acea nedreptate se pote imputá numitei natiuni, care o ar' fi pa-tratu pe calea legala; admoneaza autorulu articulului astfelіu pre natiunele sorori:

„Un'a ne vedemu constrinsi a recomená nati-u-niloru conlocuitoare de observatu, fara ceace nece odata nu ne potemu contopiintr'unu trupu si su-

Netu, si această a este că se nu pretindia privilegia, fiindcă atrecutu timpului privilegiilor, ci se poate egala îndreptăţire şi pre terenu egalei îndreptăţiri se nu treaca cu vederea, ca limb'a magiara a luat locul celei latine, si atată voru concede totusi naţiunele sorori naţiunii magiare, deorece această ar' fi întemeiatu acestu regatu. Deorece limb'a oficioasă a comunelor si municipalorū va fi aceea a naţiunilor conlocuitoare, e lucrul firescu, ca oficiarii si judii trebuie se scia limb'a fiacarei naţiuni mai mari, si de aci urmează ca in scola limb'a fiacarei naţiuni egală îndreptăţite va fi studiu obligatu si neînconjurabilu.— Si această a nu e destula garantă pentru cultivarea împromutată a naţiunilor? "

Deaci apoi trage autorulu consecinţia, ne spune ca pre d'in coce de „Kiralyhágó“ nimeni nu va putea ocupa oficiu, fara se scia cele trei limbi; si aşia interesanduse una naţiune de limb'a si literatur'a celeilalte, mai multu ar înainta decatu bucatinduse tiera in teritorii separate, de orece atunci limb'a ar' fi restrinsa la marginile teritoriului propriu. Firesce gîntiele mai mici nu pot pretinde asemenea dreptur, si nece n'au pretinsu pana acumu.

Mai departe se cerea numitul autoru a pune oresi care margini acestei îndreptăţiri, de orece in Ungari'a ar locui cu multu mai multe naţiuni decatu se pota învatiă cineva limbele tuturoru.

Asia p. e. locuitorii d'intre Oltu si Tis'a nu voru avea de lipsa se scia limb'a slovacă, ci cele trei limbi magiara, romana si german'a ar' ajunge. De cunosura pentru trebuinţ'a de a învatiă o limba seau alt'a se se ia relaţiunea poporalorū in acarorū regiune se afla unu institutu de învăţamentu; asemenea si asupra magistratelorū inferioare politice seau judiciale trebuie se influenţeze grupatiunea etnografica.

In legislatiune, la ministeriu si tribunalulu supremu ar' avea se fia o astfelu de impartire, ca acolo despre tote actele ori in ce limba ar' fi compuse, se se pota referă acuratu si promptu.

Dealtu mintrelea cestiunea limbii ar' fi forte grea de orece unele limbi ar' avea mai multe dialecte si cu deosebire famili'a slava. Apoi arata ca Slavii nu pot pretinde că unu barbatu de statu se invetie tote dialectele; deci ar' fi de folosu ca slavii sesi aleaga o limba comuna. Atunci in Ungari'a voru fi 4 limbi asemenea îndreptăţite: cea magiara, romana, slava si germana. Nationalitatea politica a Ungariei va consta dein 4 individualitati. Se pote ca cineva se pretinda că oficialii statului ungurescu se scia 4 limbi, dar nece decum că si dialectele se aiba asemenea valoare, ci si acele dialecte, se voru putea întrebuintă, cu ajutorulu translatoriloru ca astfelu si actele compuse in acele dialecte se pota fi rezolvate. In fine sperandu ca întielegandu si nationalitatile limb'a unei altei'a se voru cointielege între sine închaintu astfelu:

„Candu ne vomu întielege bino unulu pre altulu ne ne vomu teme mai multu nationalitatea, fiindcă cointielegerea presupune, ca ne vomu respectă nationalitatea unulu altuia si o vomu redica la nationalitate de statu.“

„Folosulu acest'a l'aduce nationalitatiloru egala îndreptăţire, pre cand, de vomu pune privilegiale nationale in locul egalei îndreptăţiri, se voru schimbă tote. Neci odata nu se va îngriji teritoriulu sasescu, ca ce se întempla cu literatur'a romana, nece odata nu o va cunosce. Exemplu este trecutul: fundulu regiu fu vecinu pamentului secuiescu, aci mergeau trebile in limb'a magiara, acolo in cea germana, si abea asuta parte din oficialii secuiesci cunosea limb'a germana, de si in satulu sasescu vecinu, tote mergeau in aceasta limba,

Privilegiale ne despartu, egala îndreptăţire ne unesce...“

Da Domnilorū! nimicu nu doresce romanulu mai ferbinte decatu cumu diceti D-vostre a afla terenu acela pe care se ne putemu sinceru si amicabilu stringe mana; inse noue ni se pare ca togmai D-vostre ve îndepartati de elu cu pretensiunile D. Vostre. Ne recomandati, că se nu ceremu privilegia, si D-vostre sunteti cei din tiau carii amblati dupa ele candu diceti ca limb'a magiara a luat locul celei latine, candu vreti, că multimea se se supuna minoritatei. Ori cine va ceti propunerile D-vostre se va convinge ca din dreptulu sinceritatei cei simutate dieresce supremati'a. Deca aveti intru adeveru scopulu celu santu a îndestuli si înpaciui nationalitatele ne magiare, atunci trebuie se alegeti alte mijloce; caci cele de pana acumu nu pot duce la scopu, pentru ca nu vreu se recunoasca perfecta egal'a îndreptăţire intru tote si fora de acés'a nu se voru putea linişci animile. Pacea între poporele titoarie de corón'a Ungariei nu se pote cascigă cu frumoşe cuvinte, ci numai cu fapte pipate si pana nu vomu vedea de aceste, vomu fi siliti se ne indoimu tare despre cele ce se dicu si scriu de aru fi îmbrecate si in frasele cele mai retorice si patundiatoria. In fine cugetamu a exprima parerea celoru mai

modesci romani deca ve vomu respunde la tote aceste cum a respunsu „Ost Vest.“ in privinţ'a limbii lui „P. Nap.“— care a disu, ca limb'a magiara „este limb'a poporului“, in supremati'a ei, care isă pregatitu coala prin legile din 1790— este o „constitutive garantă“ asupra centralisatiunii germano-au triace si tendinţelor de germanisare. Ca că se întimpine aceste a fostu de lipsa a introduce in oficiu si scola „limb'a poporului si fiindu ca prin acés'a se întielege firesce limb'a magiara, e de sine întielesu ca se denéga la toate celelalte nationalitati esistinti'a politica si magiarisarea statului ungurescu sa facutu lege,— ca germanisarea de care se înspaimenta magiarii nu se pote combate prin magiarisare, pentru ca Naţiuniloru ne magiare ale Ungariei apare magiarizarea că unu reu togmai asia de mare, precumu apare magiiloru germanisarea; ca prin urmare este pré caracteristicu a cauta, „constitutive garantii, intr'o procedura, care este întocmita astfelu, că se faca preponderanta majoritate a poporeloru Ungariei de inimicii acestei constitutiuni.

Astadi nu se mai considera astfelu—nici decatu norocose—deciaraiuni si desvinuri ale trecutulu, ci garantiale cumu ca nu se voru érasu reintorce erorele politice si nationale si peccatele comise. Aceste garantiale trebuie se le conceda numai legea positiva, care amu cerut'o cu totu nautea intrarii dietei din 1861, inse nu amu capatat'o;

Noi nu vomu înceta a o cere pana nu o vomu capata. Fiindu odata ungurescu constitutiune, ce sa facutu mageara, reformata in întielesulu acest'a pe calea legitima, atunci vomu consună si noi din totu sufletulu cu voi dicandu: Noi nu ne tememu pentru constitutiunea noastra si integritatea terei, caci suntemu convinsi, ca in peptulu fratiloru nostri romani si slavi esperinti'a trecutulu din urma a consolidatu cuvinciosu reverinti'a catra constitutiune. Aci e dara terenu acela între marginile constitutiunii unguresci pre care se putemu sinceru si amicabile stringe unulu altuia man'a.

Vienna 27 Martie. Дъпъ кмѣ в'амѣ постѣ дикъносчи— индѣтѣ при телеграмѣ де Съвьтъ дн 24 л. к., ашеа с'а ѣ шѣ дѣтъплатѣ. Маѣстатеа Са Императорѣлѣ аѣ вѣнево— итѣ дн ачешѣ зѣла 1 брѣдѣпъ амеазѣ, а прѣми пре Комѣтетѣлѣ Депѣтацѣи роуѣне дн каѣса Мѣтрополиѣ, стѣтъторѣ дн Еселенѣа Са Пър. Епископѣ Баронѣлѣ Шагѣна, Пър. Епископѣ Івачковѣчѣ, d. d. Мочѣони шѣ Хормѣзѣки, дн аѣдиенѣ прѣватѣ. Еселенѣа Са Пър. Епископѣ кондѣкѣторѣ Шагѣна, кѣ істедѣмеа, вѣръѣдѣи шѣ такѣтика чѣлѣ карактерѣсеазѣ, аѣ дѣ— слѣчѣитѣ шѣ Маѣстатеѣ Сале адевърѣта старѣ а обѣжетѣлѣ чѣс— дѣонатѣ кѣарѣ шѣ дн пѣкѣтѣ де вѣдеѣре аѣлѣ кѣлтѣреѣ шѣ крес— чѣреѣ попорѣвлѣ, ла карѣ Преа'налѣ ачешѣи аѣ вѣневоитѣ дн— тре алтеле а асѣгѣра пре Депѣтацѣ, кѣ треаѣа ачешѣта а ре— ставѣрѣндеѣ Мѣтрополиѣ фѣръ дѣтърѣзиаре се ва ѣла дн пер— трактаре. Дн ѣрма дѣтърѣшиѣреѣ ачешѣтеа шѣ ла Маѣста— теа Са, шѣ чѣлѣалѣцѣ Депѣтацѣ се дѣнтоарсерѣ ла але Сале, шѣ аѣ маѣ рѣмасѣ дн Виѣна пѣмаѣ Еселенѣа Са Пър. Епископѣ Шагѣна шѣ D. Хормѣзѣки, Дѣнтоарчѣреа Еселенѣеѣ Сале а каѣ пѣ се поате сѣи кѣ сѣгѣрѣтѣте, ачешѣа де дѣнде дѣла дѣпрежѣрѣрѣ.

Сѣвѣиѣ 30 Мартѣ. Декѣндѣ вотѣлѣ комѣсѣиѣнеѣ де шѣп— те ешѣ дн пѣвлѣчѣitate шѣ се прѣми де ѣниверсѣтатеа сѣсеаскѣ кѣ оарешкарѣ модѣфикацѣиѣни, пѣ дѣчѣатѣ газетеле а жѣдека пашѣлѣ ачешѣта аѣлѣ ѣниверсѣтатеѣ сѣсѣщѣ. Дн фѣлѣрѣите модѣрѣ, жѣрналѣ вѣнеѣе маѣ вѣртосѣ ачеле кѣ колорѣитѣ кѣратѣ дѣр— тѣпѣ вѣдѣ дн фапта ачешѣта а ѣниверсѣтѣдѣи сѣсѣщѣ вѣн сѣк— чѣсѣ дѣсѣмѣатѣ, еарѣ чѣле маѣгарѣ дн контра о кондѣиѣне— зѣ ка о „ловѣтѣрѣ де статѣ.“ Сѣпре ориѣнтареа чѣтеторѣлорѣ по— стрѣи вом репродѣче шѣ поѣ чѣле че саѣ скрѣисѣ дн дѣреѣкѣи— неа ачешѣта маѣ дѣсѣмѣатѣ. Аша „Donau Zeit.“ карѣ стѣ дн легѣтѣрѣ инѣтѣмѣ кѣ минѣстерѣлѣи де статѣ, ворѣещѣ дѣспре рѣсѣлтѣлѣ ѣниверсѣтатеѣ сѣсѣщѣ шѣ дѣспре фѣимѣле де аларѣтѣ але жѣрналѣлорѣ маѣгарѣ дн ѣрѣтѣторѣлѣ модѣ: „Noi am fostѣ дн посѣдѣиѣне, а десѣмна маѣ дѣтълѣ дн ачешѣте фѣи мѣлѣтѣ пондеросѣлѣ еѣенѣментѣ: дѣвоѣреа вѣравѣи нацѣиѣнѣ сѣ— сѣщѣ дн Трансѣлѣванѣа кѣ констѣтѣвѣиѣнеа имѣриалѣ, не вѣкѣрѣ— рѣшѣ сѣнѣчерѣ, кѣ еа а кѣпрѣнесѣ кѣ дѣрѣптѣ дѣцѣлесѣ неѣрѣ— дѣитѣлѣ фолосѣ ал ѣнѣфикѣтѣореѣ формѣациѣни имѣриѣлѣи дѣнѣрѣтѣсѣкѣ, ѣн аѣстѣлѣи де рѣдѣкѣтѣорѣи есѣмѣлѣ ва аѣеа шѣ тре— вѣе сѣ аѣвѣ ѣрѣтѣрѣле Сале шѣ кѣ чѣе маѣ тѣре дѣнеѣстѣлѣре аѣлѣ дѣцѣлесѣ, кѣ роуѣнѣи ка консѣдѣи нацѣиѣлѣ, аѣлѣватѣ парѣ— те дѣтрѣпѣ модѣ дѣмѣнѣ ла пашѣрѣле ѣниверсѣтѣдѣи. Сѣ пѣ зѣ— чѣтѣ дѣрѣ, кѣ кѣдѣигѣтѣлѣ рѣсѣлтѣтѣ еѣте ескѣисѣвѣ ѣн продѣктѣ ал сѣнѣдѣпѣтѣлѣи дѣрѣшѣлѣ. Идеа аѣстриѣкѣ а фост карѣ а вѣ— рѣитѣ шѣ еа кѣ дѣчѣетѣлѣ ва траѣе дн чѣркѣлѣ сѣлѣ, преѣкѣтѣ нѣ— трѣм спѣранѣа дн воѣоасѣ вѣкѣрѣе, кѣ не рѣсѣстѣвѣиѣа пѣтѣре а вѣнѣлѣи шѣ фолосѣторѣлѣи шѣ алте нацѣиѣлѣтѣдѣи шѣ дѣрѣ, карѣ пѣлѣ аѣѣма се дѣпрѣтѣвѣсѣкѣ.

de scaunulu Selistei arata ca in timpurile vechi a fostu deasupra Orlatului o cetate (castrum) anume Salygo, (astadi cetate) de aceasta sa tinutu Omlasiu (Amnasiu) cu patru vile Gallusdorf (Galesiu), Budiabach (Vale), Gripsbach (Cacova), Grafinder, si Grosdorf (Seliste). Aceste sate a venitu la anulu 1322 in man'a regelui Carolu; 1383 a voitu regina Maria sa le daruiasca episcopului Goblinus, fratiloru, si surorelor oces-tuia; protestandu inse I. Diznoi (Giznoi), si Ioane Tompa, numita donatiune nu s'a pututu duce in deplinire, la anulu 1464 sa despartitu Omlasiu de castru Salygo (cetate) si s'a datu dinpreuna cu pertinentiile sale lui Mihai si Stefan Székely de Zsedényfaja cu acea conditiune, ca candu a voi voda Transilvaniei se le póta capata iar indereptu.

La anulu 1467 sa hotaritu cá regii Ungariei se nu mai póta instrainá posesiunea Omlasiu ect. deci dara donatiunea facuta de regele Mathia la anulu 1472 nu póte avea valóre; Se dicem inse se fia valida; cum vine dar de Amnasiu nu e posesiunea numiteloru 7 judetia, cum e Selistea si celelalte sate mai sus-mentionate, cari totudeuna a statu laolalta cu opidulu Omlas. Din metatele dela anulu 1486 se vede ca Omlásu e opidu regalu; natur'a bunuriloru regale, fiindu ca acestea nu mai sunt a regelui, ci numai a coronei, le face neinstrainavere. Daca din legea de D. referinte citata Aprob. p. V. de. 80 *) (referintele reflecteaza ca na citatu aceasta lege) se vede ca scaunul Selistei a fostu silitu a face servitiu in baile de sare din Ocn'a, atunci e cu neputintia sa fi fostu posesiunea celoru 7 judetia, de óre ce averea unei persóne private nu sta nice intro legatura, cu averea fiscului; din contra scaunul Selistei numai pentru aceea apututu fi silitu a face servitiu in hunul regescu fiindu ca insusi a fostu bunu regescu. Din testul legii aici citate „nem a több regius fundus rol“ anca se vede candu dice „nem a több“ cum ea scaunul Selistei sa tinutu, si se tiene si in dioa de astadi de scaunul Sibiului. —

Presedintele: dice mai antaiu ca nu e lucru indiferentiu a se departá cineva cu ori si ce pareri din aceasta adunare. Reflecteaza deputatului Dr. Tincu cumca o lege trebuie celita si intie-leasa in legatura cu alte legi mai recente; citeza Aprob. p. III. tit. 46 art. 4 **) din care se vede ca sasimea a avutu bunuri in comitate; Scaunulu Talmaciului si a Selistei a fostu si e dar bunu sasescu in comitatu, si stau numai sub iurisdictionea Sibiului.

Dr. Tincu concede cumca lex posterior derogat priori si togmai din aceasta cauza arata ca maxima aceasta se poate intrebuintá in casul de facia mai multu in favorea scauneloru Seliste si Talmaci. Din mai susu disele, si din nefavoritoarele imprejurari pentru aceste doa scaune in cari se mai afla chiar si astadi, a intratu fiscu in procesu cu 7 jude-tia; pentru Talmaci sa decisu la anu 1822, in urma carei decisiuni sa condamnatu cele 7 judetia a plati toata dauna (Oare pentru Seliste ce resultatu se poate astepta?) 7 iude-tia au apelatu. In urma preinaltei decisiuni diu 18/2, 1856 din gratia, dar numai din gratia s'a decurmatu procesulu, abdicandu fiscu asi esecuta dreptulu castigatu in urma jude-catii din 1822.

Presedintele mai reflecteaza cumca nu e absolutu cu nepu-tintia de a nu castiga 7 judetia procesulu (conclusio a posse ad esse). (Va urma.)

ROMANIA.

Am medinca adunárii din 23 Martie sa desebtut lece pre-seei si prekm zice „România“ ká 55 de votári am kontra 24 a káztá libertatea preseii. Drepit acesa acesá žurnál a emitá am zia žrtvoare ká žrtvini negre, adek am žrtvkatá am dolí. Noi l'symá s'v vorbeask amšmí „România“ ce simte am obiekta acesa.

Bžkžrešti 24 Mžrtviorž.

Trei-spre-zече Nž vorvimž de Nr. trei-spre-zече, ce kare katoičii lám žmeskž, „pntelá Isdei; nž vorvimž de zisa de 13, am kare a káztá Repžblika Romanž si Okta-viž žž proklamátá Reče, niči de 13 Aprilie káždž Svvarovž amtrž am Italia, niči de 13 Nov. káždž káztá Viena (1805) niči de 13 Martiž, am kare Gžstav Adolž reče al Svediei žž detronatž, niči de 13 Aprilie káždž čizma pčstii Egiptelá, niči kárp de zisa de 13 Septembere am kare armata Tžrkž, kondžs de đenerála pčš Đžxamel, žžngiž prin trždare na-čionalitytea si libertatea Romanž, či de libertatea Presei kare káztá epri prin 13 votári. Mžne poimžne darž acesá lece va fi promžgaty si linichea si pache si vžnetatea žor-mintelorž va domni peste Romania. Printr'o čizdatž amtem-

*) Vizaknát Seliste szék ből regi usus szerint tartozzanak segiteni munkasok adásával, és nem a több Regius fundusrol.

**) A Circalás indifferenter minden akadekzoztátás nélkül admittéltasék mind fiscus, Urak, Nemesség, és Szaszságnak vármegyéken levő jóságában ect.

mare epri sépž 3, 4 óre dšpž votarea lecei de la Balta-Liman, toate klopotile Romžilorž din . . . Prinčipate (kčyč d'akžmž 'nainte ni žsmele Romžia va pžté amkide am temniž ce čei kari vorž kžteza alž skrie) tote klopotele, žiseričelorž sžnaž ká amtristare si kžtmaž ne krestini la žiseriče spre a se amkina, kčyč sžntemž am postž, am žilele ačele kápd čei la pžtere goniaž ne propagatoriž drepitžii, ne žicsež, pžpž če imž si prinserž si-lá restignirž de si ečiaž vine si žrtv-žriaž ei amšii ká „nevinovatž era omžlá ačela.“ Ši poi dar pždikžmž acesá žnterž am dolí, spre a korespžnde la đžrerea đenerale, spre a anžnčia ká amtržmž am septembra patimilorž . . . žžrž amš ká acesá dolí đenerale, žžrž ká patimile si restignirea, si pčtra čea mare si pčetdžitž dšpž žoržmžntelá čelž sžntž se ne fakž se žižvžmž žžž čingžrž minžtž amtrž kredinča poastrž ká va veni amverea.

Kžvžntelá žž sžvžmatž, amš „amtrž amčepčtž a fostž „kžvžntelá, si kžvžntelá era ká Đžmžnezež si Đžmžnezež era „kžvžntelá.“ Lovéskž dar čine va voi si ne kčtž va pžtea kžvžntelá, kčyč ká ačea lovire đž am Đžmžnezež, si Đžm- nezež se lasž kárpž a se restigni, kčyč sčł amvžčž si žmtea čea amžntekaty krede atžnčii maž ká žrtvž amtržntelá. Amžna žž pčsž epri sžntž lece de la Balta-Liman; amš Biblia ne sžpne ká a maž fostž amšia, ká „amžntekelá era d'asžpra „amžntelá; si a žicž Đžmžnezež sž se fakž amšmž si s'a žž- „kčtž amšmž si a vžžtž Đžmžnezež ká amžna este vžntž, si „až pčšž desžpž ržire Đžmžnezež amtrž amšmž si am- „žntžntekž.“ 42 de votári s'a datž epri pentřž amšmž, ce Đžmžnezež a vžžtž ká este vžntž, si 55, pentřž amžntekž; si pžđž ačei 55, si salž si žrtvžntelá, kčyč kredž k'až trasež akžmž pentřž totždežna perdeza peste amšmž si ká nimine nž va maž pžtea vede am amžntekelá žžntelá lorž. Ši poi ži- čemž ká Đžmžnezež až pčšž desžpžržire amtrž amšmž si am- „žntžntekž, si ká prin žrtvare ačei kari vor se ne žntoržkž žnapoi si s'akopere din pož ad žntekelá prin amžntekelá, ei amšii vorž kčdea pžpž am sžžršitž am ačele amžntekžri če nž maž vorž se fiž amšmžntelá acesá žntekelá až fostž žžkžnt Đžmžnezež si až fostž vžžtž ká este vine.

Notiđe Diverse.

— D. Asesor la Tavla rečeaskž si komisar rečesčž amko- mitatž K. rashž Teodor Seržž este đensmit de administrator am acesá komitat.

— Komes lokžntorielá a pkekát am 28 la Kžžž, ka sž soličitež pkekž se ađe trimiterea operatžmž de šente la lokžrile čele maž amalte.

— Žžrnalele din Peđa vorbesčž despre o điferinčž, če sar fi eskatž amtrž Miništerielá de stat si kančelaria amžko- žntžreaskž am privinča Voivodinei. Se žiče ká kančelaria arž fi žžkžnt žn operatž mare si lar fi ažžeržnt končilielá Miništerielá, amš ačii nž arž fi pžžtž izžvžti, si poate ká am dečidere ačestivnei acesá se va lva alta bazž, če are pžnt- žmž de gravitžntelá ačarž de kančelaria žntžreaskž.

— Dšpž o alž amžntžrtžšire điferinča končtž am ačesa, ká kársa ačesta a sžvžlor are sž se dečidž am dieta žntž- reaskž.

— Tot de a kolo se skrie ká si am kársa žerarčiei romž- nešii sarž žače o dečisivne, kare maž mžnt arž korespžnde pre- tensivnelorž načionalityčii, dečžntžradivnelorž vekž.

— Mašestatea Sa Amžpžratž a primít ká pžčere la am- palta kžntžntžntž manifestativnea de loalityte če a aržtatž re- presentantž đerii si kleržmž ortodoxž ržsžriteanž al Bžkovi- nei ká okasivnea žilei din 26 Fevřžariž.

— Ržtenii žntžii din Galičia sžžvžskž ká tot deačivne am pentřž amtržntžrečere ritžmž orientál am žiseriča lor, kare sa fost laticinatž mžnt am dečžrsžmž žntžntelá.

— „Kores. Avto.“ skrie asžpra ačestivnei žntžntelá am žn- garia žrtvžntelá: am žrta žnei ordižntžntž a Kančelariei amžle a venitž la toate đirekčivnele đimnasiorž katoiče am žngaria amvžntžntelá končilielá lokžntentžiale, ká am toate đimnasiele katoiče am žngaria amšva đermanž žrtvžntelá se pertrakteze ka obiekčtž obliatž, kžmž amšmž am če mesžrž až sž se amžle čelamte điferite žntžvž patřiotiče ka žntžvž de amvžntžntelá si obiekčte de amvžntžntelá, ka sž se am- dečžnteláskž si relativitynele načivnale ale popžlajivnei de prin prežžržmž đimnasiorž se va žotřž dšpž če se vor žntž čerčetyrile pžndžite am privinča ačesta.

— Ekselencia Sa Miništrž de statž sa bolžvžntž amžnteká trekžntž si de si voala nž se vede a fi serioasž, totžmž žrtv- vžntž sž zakž am ašžntžntž, se va petrače ne žn žntžntž de- la žžrž.

— D. Nemeti fostž ačea končilariž de apelativne si akžmž končilariž de kžrte am nepčivne a repocatž am Viena am 30/18 Martie am žžrž de 64 ani.